

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hoymeyer.

Schrik

Nervus nervius L 14 cm

Algemeen. Bewoner van de zonnige hellingen van de mediterrane landen. Altijd op cultuurgronden met citrusvruchten als sinaasappel, grapefruit, limoen en mandarijn, met een duidelijke voorkeur voor laagstamcitraanbomen. Verkleed geheel met zwarte rugpartijen en staartdelen. Klein. De totale lengte van gemiddeld veertien centimeter beslaat voor het grootste gedeelte de ragfijne staart en de zeer spitse, donkere snavel.

Uiterst 'nervus' gedrag. Altijd in beweging, buitelt en tuimelt graag. Hangt schommelend ondersteboven aan dunne takken en twijgen. Neemt tijdens de heetste uren van de dag echter ook rustperiodes, waarbij met name de mannetjes licht trillend in de schaduw van het gebladerde zitten. Door met de vleugels en de staart te 'vibreren' is de Schrik in staat de lichaamstemperatuur zodanig te regelen, dat zelfs de meest verzengende hitte eenvoudig kan worden weerstaan.

Voedt zich met insecten, doch meest met vruchtvlies. 'Boort' met de snavel gaten in rijp fruit, teneinde zich te goeden aan de sappige inhoud. Vanwege het vermeende oogstverlies wordt de Schrik door de plaatselijke 'traditionele' boeren fanatiek bejaagd. Een almaar groeiende groep biologisch werkende boeren ziet de vogel niet als vijand, maar juist als natuurlijke bestrijder van schadelijke insecten en neemt het relatief geringe oogstverlies voor lief.

Balts verrassend. Initiatief ligt bij vrouwtje. Daagt mannetje uit, door deze met opgezette borstve-

ren luid kwetterend achterna te vliegen teneinde tot paring te komen. Mannetje lijkt hiervan echter niet gediend en 'verstopt' zich bibberend achter een boomblad of een citrusvrucht. Zodra het vrouwtje het mannetje 'ontdekt' heeft, gaat deze in een sierlijke vlucht wederom op de wieken, op zoek naar een nieuwe schuilplaats, achtervolgd door het bolderige vrouwtje. Deze boeiende, voor de vogels zeer uitputtende baltsdans kan enkele uren aanhouden, totdat het mannetje zich uiteindelijk gewonnen geeft en in het gras neerzigt om zijn taak te volbrengen en het vrouwtje in slechts enkele seconden bevrucht.

Nest bestaat uit een uitgeholde citrusvrucht, waarin de twee oranje eieren door de beide oudervogels worden uitgebroed. De jonge Schrikjes worden met fijngekauwde vruchten gevoederd, maar ook insecten als appelscheervlieg, grijsbruine sapzuiger en steenfruitvliegen staan op het menu.

Zang mannetje, een ietwat angstig klinkend zacht ratelend 'Brrrrrrrr ... Brrrrrrrr ... Brrrrrrrrrrrrrr'. Altijd van verborgen post. Vrouwtje alleen tijdens balts, een luid kwetterend, lachachtig 'KKKKwiekekweeek ... KKwoeieek'.

Volksvogelwijsheid

Herkomst: Frankrijk (boerenbevolking Le Senderuse d'Or) 'On d'aive ajuand la Peurise, mais ne jamais discute la Feminise!' Vertaling: 'Je kunt vliegen wat je wilt, maar een heet Schrikvrouwtje ontloopt je niet!'

Iedere week beschrijft O.C. Hoymeyer een vogel die aan zijn brein is ontsproten.

Mannetje vermoeid in het gras.

Milieurampen reportage

2020 was een rampjaar voor het milieu van Rusland. Alleen de grootste incidenten werden bekend en aangepakt. Actiegroepen hopen op het langzaam ontwakend bewustzijn van de bevolking.

Een rampjaar, maar **het kan erger**

tekst

Geert Groot Koerkamp, Moskou

Vele miljoenen liters diesel stroomden afgelopen zomer in het hoge noorden van Siberië de toendra in. Lekkende oliepijpleidingen vervuilden rivieren in de Komi-republiek ten westen van de Oeral. In de Siberische steden Krasnojarsk en Kemerovo kleurde de hemel zwart door industriële uitstoot, er was een lekkende olietanker bij Vladivostok en massale sterfte van de bodemfauna in de zee voor Kamtsjatka. En dat was nog maar het topje van de ijsberg in wat zo op het oog een rampjaar lijkt voor het milieu in Rusland.

Toch constateren Russische experts nuchter dat het allemaal nog erger had gekund en dat 2020 zich in feite niet noemenswaardig onderscheidt van voorgaande jaren. Het was doorgaans *business as usual*, met hier en daar zelfs een tikje hoop op verbetering. "Helaas zijn er in Rusland geen statistieken die we echt vertrouwen", verzucht Aleksej Knizjnikov, olie- en gasexpert bij WWF Rusland. "Maar er zijn cijfers uit de olie-industrie die laten zien dat het aantal milieu-incidenten, zoals lekkende pijpleidingen, redelijk

stabiel is, rond de 10.000 tot 15.000 gevallen per jaar. Van een bijzondere stijging is vooralsnog geen sprake."

Over de meeste van die ongelukken hoort de buitenwereld niets. Volgens Knizjnikov komt dat door gebrekkige monitoring, maar vooral ook door hardnekkige pogingen van zowel overheid als bedrijven informatie over bijvoorbeeld olielekken binnenskamers te houden, of althans de omvang ervan te verhullen. "En dat is een groot, systematisch probleem in ons land. Rusland ligt op dat vlak ver achter op Europa."

Een op de duizend

Alleen als milieurampen zo groot zijn dat ze ook voor de buitenwereld zichtbaar worden, halen ze het landelijke en soms ook het wereldnieuws, zoals dit jaar gebeurde met de dieselramp in Norilsk. Door lekkage in een dieseltank in deze meest noordelijk gelegen stad ter wereld kwam meer dan 15.000 ton dieselolie in een rivier terecht. Pogingen het nieuws stil te houden mislukten, de wereldpers kreeg er lucht van en uiteindelijk was president Vladimir Poetin genoodzaakt zich persoonlijk met de zaak te bemoeien. Dat hielp in ieder geval om de schade van deze ramp binnen de perken te houden en, waarschijnlijk, te voorkomen dat de brandstof de kwetsbare Pjasinadelta en de Karazee bereikte.

"Gewoonlijk krijgen wij informatie te zien over hooguit een op de duizend lekken", zegt Vladimir Tsjoeprov, hoofd van het energieprogramma bij Greenpeace Rusland. De organisatie vraagt al meer dan een